

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

С. В. Осауленко

**ПРАВО НА СВОБОДУ ОБ'ЄДНАННЯ
У ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ В УКРАЇНІ:
КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ
АНАЛІЗ**

Монографія

Одеса
2018

УДК 342.728(477)
О-72

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 22.10.2018 р.)

Рецензенти:

О. В. Батанов – д.ю.н., професор, провідний науковий співробітник відділу конституційного права та місцевого самоврядування Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України;

В. В. Сухонос – д.ю.н., професор, завідувач кафедри конституційного права, теорії та історії держави і права Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету;

О. В. Щербанюк – д.ю.н., доцент, завідувач кафедри процесуального права Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

О-72 **Осауленко С. В.** Право на свободу об'єднання у політичні партії в Україні: конституційно-правовий аналіз: Монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 390 с.

ISBN 978-966-916-802-3

У монографії розглядається конституційне право на свободу об'єднання у політичні партії в Україні в умовах сучасного демократичного суспільства. Приділено увагу усім елементам цього конституційного права (об'єкту, суб'єкту, змісту), а також доктринальним джерелам та методологічним засадам його дослідження.

Монографія розрахована на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також на усіх, хто цікавиться проблемами, пов'язаними з політичними правами людини.

УДК 342.728(477)

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
РОЗДІЛ 1 ДОКТРИНАЛЬНІ ДЖЕРЕЛА ДОСЛІДЖЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА НА СВОБОДУ ОБ'ЄДНАННЯ В ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ	5
1.1. Історіографія дослідження конституційного права на свободу об'єднання в політичні партії	5
1.2. Вплив полісекторної моделі суспільства на дослідження конституційного права на свободу об'єднання в політичні партії в Україні	42
РОЗДІЛ 2 МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА НА СВОБОДУ ОБ'ЄДНАННЯ В ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ (НА МАТЕРІАЛАХ АКСІОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ)	73
2.1. Аксиологічний вимір свободи асоціацій: європейський рівень	73
2.2. Аксиологічний вимір конституційного права на свободу об'єднання в політичні партії в Україні	117
РОЗДІЛ 3 ПРАВО НА СВОБОДУ ОБ'ЄДНАННЯ В ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ В УКРАЇНІ: КОНСТИТУЦІЙНА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ТА СТРУКТУРА	153
3.1. Напрями вдосконалення конституційної регламентації права на свободу об'єднання в політичні партії в Україні	153
3.2. Поняття та зміст конституційного права на свободу об'єднання в політичні партії	195
3.3. Суб'єкти конституційного права на свободу об'єднання в політичні партії	214
3.4. Об'єкт конституційного права на свободу об'єднання в політичні партії	270
ПІСЛЯМОВА	322
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	324

ПЕРЕДМОВА

Конституційне право на свободу об'єднання в політичні партії в Україні посідає чільне місце в системі прав людини з моменту проголошення незалежності. Відмова від однопартійної системи на користь багатопартійної була сприйнята позитивно та навіть з ейфорією, але які ж результати ми спостерігаємо сьогодні? Чи можна говорити про розвиток? Чи на наших очах відбувається деградація та знецінення цього права?

Нині в Україні зареєстровані та діють 352 політичні партії, і кожна з них прагне впливати на формування політичної свідомості виборців та боротись за владу, беручи участь у виборах до органів публічної влади та інших політичних подіях. Навряд чи пересічні громадяни, навіть ті, що жваво цікавляться політикою, можуть назвати найменування хоча б 50 з цих 352 політичних партій. Здебільшого це пов'язано з тим, що в сучасних реаліях політичні партії перетворюються на вигідний бізнес.

Поняття «технічні кандидати» вже щільно увійшло в тезаурус політичних і громадських діячів, засобів масової інформації та навіть не здається непристойним і таким, що шокує. Про них говорять доволі буденно, що не можна визнати нормою в демократичному суспільстві. Відсутність механізмів притягнення таких кандидатів до юридичної чи хоча б до політичної відповідальності, відсутність заходів такої відповідальності за технічну роль у виборчому процесі у цілому призводить до спотворення політичної ситуації в країні, а також до необхідності подальшого вдосконалення нормативно-правової регламентації політичних прав у цілому, а також як активного і пасивного виборчого права, так і конституційного права на свободу об'єднання в політичні партії зокрема.